

# Geauzomofu: u bent nog lang niet jarig!

Op het achtste symposium van de Stuurgroep Statistical Auditing, op 20 mei 2015, heb ik het begrip Geautomatiseerd Zoeken naar Mogelijke Fouten (Geauzomofu) geïntroduceerd.

*Paul van Batenburg*

Binnen de oceaan aan big data analytics zwemt dit in het spartelvijvertje van toepassingen die specifiek interessant zijn voor de controle van verantwoordingen. Ik vroeg mij af of een accountant er gegevensgerichte zekerheid aan kan ontlenu.

*Wat is Geauzomofu?*

Op een bestand met geboortedata van personeelsleden kun je een query loslaten om (mogelijke) fouten af te zonderen (lege velden, 31 april, een datum voor 1900, maar ook 1 januari 1960 etc.) maar je kunt niet zonder externe gegevens vaststellen dat een geboortedatum correct is ('Ik weet niet wanneer je wel jarig bent, maar wel wanneer je niet jarig bent'). In een bak met gekleurde ballen die groen zouden moeten zijn, kan ik dus niet die groene eruit vissen, maar wel rode of witte.

Het geautomatiseerd zoeken naar mogelijke fouten is dus een techniek die je kunt toepassen bij de controle van een bestand zonder gebruik te maken van een externe bron. Door te definiëren hoe een mogelijke fout eruitziet, toets je het bestand aan die norm. Het is dus nadrukkelijk geen controle, want bij controle toets je aan de soll-positie, de norm voor wat goed is (de 'goeddefinitie'), en hier toets je aan een 'foutdefinitie'.

Nu zal er vast wel een reageerder komen die zegt dat je ook op zoek kan gaan naar een bestand waar de soll-positie in zit en dan integraal kunt matchen, maar dan hebben we het nu over de controle van dat bestand. Het bestand waarvoor geen soll-bestand is. De moeder aller bestanden.

*Helpt Geauzomofu?*

Het grootste voordeel van het zoeken naar fouten is dat je bij controle van het bestand dat overblijft nadat alle uitzonderingsrapportages eruit gehaald zijn, een steekproef kunt hanteren waarin je deze fouten niet meer zult vinden en niet achteraf hoeft te isoleren en herstellen. Misschien kan de steekproef dus kleiner, omdat je minder (of geen?) fouten meer verwacht. Misschien.

*Helpt Geauzomofu echt?*

De meest relevante vraag voor deze tak van data-analyse is: als ik geautomatiseerd fouten uit een bestand heb gehaald, is het bestand dan opgeschoond of zijn er nog meer soorten fouten? Geloof u dat een vliegtuig veilig is als de fabrikant zegt dat er tijdens de testvlucht zo veel fouten zijn gevonden?

*Hoe kom je erachter of Geauzomofu geholpen heeft?*

De makkelijkste, snelste, meest transparante manier om te zien of nu ook alle fout(oorzak)en door een query zijn afgevangen, is een steekproef. Als de omvang goed is gekozen en de resultaten geen fouten bevatten, zijn er met redelijke zekerheid geen materiele fouten meer achtergebleven en is de Geauzomofu geslaagd (en 'volledig').

*Wat heb ik nou aan Geauzomofu?*

Iets, misschien. Je kunt pas vertrouwen aan de Geauzomofu ontlenu als die uitzonderingsrapportages geen fouten bevatten. Dat vertrouwen wordt pas *assurance* als de daarna getrokken steekproef foutloos is. En die assurance wilde je juist hebben om de steekproef te reduceren.

Blijft staan dat het grote voordeel van het geautomatiseerd zoeken naar mogelijke fouten is dat al deze fouten opgespoord en gecorrigeerd kunnen worden. We hoeven dus niet achteraf steekproeffouten te isoleren, met alle risico van het onderschatten van de mogelijke consequenties van de foutoorzaak. Voor wat betreft de ons bekende foutoorzaken. We blijven zonder die extra steekproef zitten met de vraag hoe erg de ons onbekende foutsoorten zijn.

**Deel dit artikel**

**f in**  

**Drs. Paul C. van Batenburg is lid van de stuurgroep Statistical Auditing van het Limperg Instituut.**

## GERELATEERD

---



STATISTICAL AUDITING (88) | 15 december 2020

### **Inventarisatie ten behoeve van de controle op de NOW regeling: plan B in actie!**

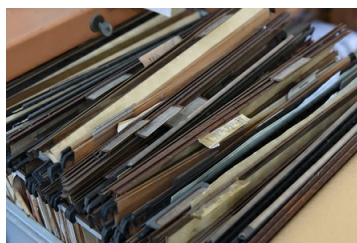
Tot nu toe heb ik altijd accountants aangeraden om bij de controle op de hoeveelheden in de voorraadadministratie geen geldsteekproef maar een postensteekproef te... →



STATISTICAL AUDITING (87) | 08 oktober 2020

### **Het gebruik van cijferanalyse ten tijde van Corona: zorg voor een plan B!**

Gegevensgerichte cijferanalyse is te zien als een vorm van machine learning. Er wordt een relatie verondersteld tussen te controleren gegevens en andere gegevens.... →



STATISTICAL AUDITING (86) | 21 augustus 2020

### **Controle van een bestand: de steekproefomvang is niet het probleem, maar de populatie!**

Het gebeurt nog wel eens dat een accountant wordt gevraagd om, los van de jaarrekeningcontrole, een uitspraak te doen over de kwaliteit van een bestand. →



STATISTICAL AUDITING (85) | 17 juli 2020

### **Boete? Waarom en waarover?**

Onlangs kreeg ik een vraag van een fiscalist over een boete die werd opgelegd naar aanleiding van een correctie die was gebaseerd op een statistische steekproef.... →



STATISTICAL AUDITING (84) | 22 juni 2020

### **IPE testing: 'wat' is belangrijker dan 'hoeveel'**

Onlangs had ik een discussie met accountants over de steekproefomvang bij IPE-testing (IPE=Information provided by entity). Conclusie: gebruik je eigen professionele... →